

Van Dorp te Hazerswoude

„Planne-makers in Brussel doen mij de haren ten berge rijzen”

Henk van Dorp (33), melkveehouder te Hazerswoude, kijkt met meer dan normale belangstelling naar de planne-makers in Brussel waar men druk bezig is met het sleutelen aan de melkprijs. Van Dorp: We hebben het afgelopen jaar voor ruim 1 miljoen gulden geïnvesteerd in huis en gebouwen. Zo'n investering ga je natuurlijk niet zo maar baseren op wat vage plannen. Ik ben uit gegaan van een bepaalde bedrijfsomvang met een bepaalde produktie tegen een zekere prijs. Zoals nu de verhalen gaan waarbij soms gesproken wordt over een inkomensdaling voor de melkveehouder van 10 tot 20% rijzen mij de haren ten berge. Een dergelijke aanslag op mijn inkomen zou ik waarschijnlijk niet kunnen overbruggen.

Weg uit bebouwde kom

In het Zuidhollandse weidegebied rond Hazerswoude, om precies te zijn in de Rinenburgh polder ligt het splinternieuwe melkveebedrijf van de familie Van Dorp. (We wonen hier nu nog maar met vier maanden, vertelt hij. Dit gebied valt binnen het ruilverkavelingsblok Rijnstreek-Zuid. De eerste gedachte zou zijn dat deze nieuwbouw binnen het kader van die ruilverkaveling is geschied. Niets is echter minder waar,” zegt van Dorp. „We hebben van geen enkele faciliteit kunnen profiteren. Het is een lang verhaal om dat allemaal duidelijk te maken. In het kort komt het hier op neer dat de oude bedrijfsgebouwen buiten de blokgrens vielen. Het land viel wel binnen de blokgrens maar had als zodanig geen ruilverkavelingsbelang om de subsidiering van de nieuw te stichten bedrijfsgebouwen te rechtvaardigen, vond men. Ook kwam ik niet in aanmerking voor een subsidie in het kader van bedrijfsverplaatsing. Al met al heeft deze gang van zaken mij een lieve duit gekost, van naar ruwe schatting 120.000 gulden, waarbij dan ook nog eens het voordeel van de lage rente moet worden geteld wanneer ik wel subsidie had verkregen.” Binnen de bebouwde kom was het niet

langer mogelijk om nog rendabel te werken. De bedrijfsgebouwen stonden helemaal ingebouwd tussen de huizen. Zij moesten 400 meter door de bebouwde kom heen, met koelen, met hooi, met mest en bovendien moest men dan ook nog een spoorwegovergang passeren.

Verplaatsing op eigen houtje

We hebben toen besloten om op eigen houtje de boerderijverplaatsing ter hand te nemen, aldus Van Dorp. Dat werd een stuk makkelijker gemaakt door 'n overeenkomst die hij toen met Nestlé kon sluiten. Het bedrijf en de gebouwen waren van Nestlé. Men wilde graag de oude historische gebouwen met een paar ha in eigen beheer. Men heeft hem toen een heel gunstige regeling geboden waardoor hij financieel in staat werd gesteld om aan deze grote stap van nieuwbouw en verplaatsing te beginnen. In september 1982 werd met de bouw begonnen. Eind mei 1983 ging het vee voor de eerste keer naar de nieuwe stal. Een aantal weken later zijn zij zelf verhuisd.

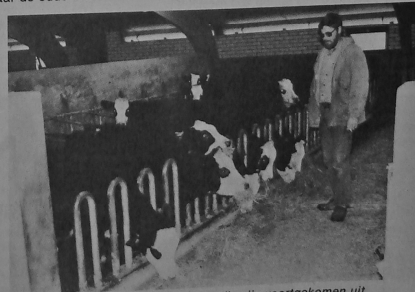
Makkelijk werken

Op de vraag of de familie Van Dorp geen heimwee heeft gehad naar de oude situatie

Henk en Rita van Dorp met een van hun drie kinderen; ze voelen zich al helemaal thuis in hun nieuwe woning

hoeft men niet lang na te denken. Geen moment, zegt Van Dorp. De manier waarop ik nu mijn werk kan doen is ongekend makkelijk. Nog iedere keer geniet ik ervan. Zoiets had ik niet voor mogelijk gehouden totdat je er dan zelf mee te maken krijgt. Ook mevrouw Van Dorp is in haar nopjes met al het nieuwe, vooral met het nieuwe huis. De vorige woning in het dorp was een schitterend monumentaal pand, maar om daar, in te moeten wonen is niet altijd prettig. Een investering van ruim 1 miljoen gulden is natuurlijk geen kleinigheidje. Je hebt er wel een hypermodern bedrijf voor, zegt hij tevreden. De kosten komen altijd

Van Dorp met de blaarkop-kalveren die zijn voortgekomen uit blaarkop-moeders en een Holstein-Friese vader

19

meer uit dan je begroot. Het is wel wat ongemakkelijk, gaat hij na enige maanden verder. Daarom het bedrijf staat een fraai stevig houten hek. Het accentueert de gebouwen alsof ze op een plaatje staan, zodat dat hek heeft hem wel 10.000 gulden bespaard. Het bedrijf heeft ook een naam vastgesteld. Het bedrijf is „Nieuw Rinenburgh”. We hebben dat een passende naam, zegt hij, die kwamen van Oud Rinenburgh.

Huiskavel van 20 ha

De grond ligt in één grote huiskavel van 20 ha rond de gebouwen, een eindje verderop ligt nog een kavel van 11 ha. De totale omvang van het bedrijf is kadastraal 32 ha inclusief erf. Op jaarbasis heeft Van Dorp aan nog een perceel van 4 ha van de SBL. Vier ha is eigendom, 20 ha is voorlopige eigendom. Deze huiskavel was het bezit van Nestlé. Zij hebben die grond gekocht met een voorlopige koopakte. In 1987 zal pas de definitieve overdracht plaatsvinden, tot die tijd betaalt hij normaal pacht. Een bijzonder geschikte regeling, zegt Van Dorp die alle tot heeft voor de manier waarop hij zaken heeft gedaan met Nestlé. De grondsoort varieert van rivierklei tegen de Oude Rijn aan tot veenklei verderaf van dat water. De waarde van de grond varieert van 40 tot 20% afslibbaar. Alle grond is in gebruik als grasland. Het zou mogelijk zijn om een deel voor gewassen te gebruiken. „Vroeger is dat wel eens gebeurd, maar ik voel me een echte veehouder, gespecialiseerd in het graslandgebruik en ik voel er niets voor om bijv. een deel van het land te gebruiken voor zeg maar een jaarlijkse oppervlakte snijmais,” vertelt Henk.

Blaarkoppen

Op dit moment worden er 79 melk- en kalfkoelen gehouden, waarvan 90% volbloed stamboek, verder 21 kalfvaarden die alle deze komende winter zullen kalven, voorts nog 29 kalveren en tot slot 22 fokschapen. De melkveestapel bestaat voor 90% uit blaarkoppen, een veestype dat in de streek rond Hazerswoude veelvuldig voorkomt. Van Dorp: Van huis uit hebben we altijd met blaarkoppen gewerkt. Het is een fijne koe, waarvan ik meen dat ze sober eet en naar verhouding goed produceert, dus goedkopere melk levert. Of dat precies wetenschappelijk is bewezen, weet ik niet. Een ander voordeel van de blaarkop is dat het dier door de slager graag wordt gekocht. Goed in het vlees. Verder produceren ze iets meer eiwit dan andere rassen en zijn ze sterk in de poten. Er zijn ook enkele nadelen zoals een toch wat mindere produktie in vergelijking met de HF koelen.

Van Dorp vertelt dat hij een actief lid is van de blaarkop fokvereniging en als zodanig een extra goed hart toedraagt aan dit type vee. Bovendien doet hij al jaren mee aan tentoonstellingen en keuringen en de grote prijzenkast met de vele bekens in de hal spreekt daarover duidelijke taal. Verder komt de blaarkop fokvereniging regelmatig bij elkaar om van gedachten te wisselen, te discussiëren en te leren van elkaar. Of hij

werkelijk met de zuivere blaarkop fokvereniging door zal gaan, weet Van Dorp nog niet. „We zijn voorzichtig begonnen met de lijn om te bulgen. Een paar jaar geleden ben ik begonnen met kruisingen via HF stieren. In het begin deed zoiets nogal wat stof opwaaien. Zelf bijv. was ik daarvan eerst een fel tegenstander en wilde de blaarkopfokkerij zuiver houden. Later ben ik er toch wat genuanceerder over gaan denken, bekend hij. Momenteel heb ik op stal reeds 29 kalveren staan, die in uiterlijk wel erg op de blaarkop lijken, maar toch kruisingen zijn met een HF stier. We leven momenteel een beetje in twijfel over de juiste koers die we zullen gaan varen. Komt er straks bijv. een uitstekende blaarkop stier dan gaan we toch misschien weer wel de weg terug naar de blaarkop. De vereniging van blaarkophouders in de Rijnstreek telt momenteel zo'n 60 leden.

Meer melk met nieuwe stal

De gemiddelde produktie van 1982/83 geeft het volgende beeld te zien over een aantal van 60 koelen. Melkgift 5697 kg, vet 4,13%, eiwit 3,64% lactatieperiode 301 dagen, daggemiddelde 19 kg en GVE per dag 1473, met een gemiddelde leeftijd van de dieren van 4,5 jaar. „We zijn nog steeds in het proces van verbetering van de veestapel. Zo'n proces is eigenlijk nooit eindigend; zou je op een bepaald moment tevreden zijn, dan is dat een foute zaak. Sinds de koelen gebruik kunnen maken van de nieuwe ligboxenstal en dus tijdens het najaar met slecht weer in de nacht binnen kunnen verwacht ik dat de melkproduktie per koe met 200 tot 300 kg zou kunnen stijgen, zegt hij. Op het oude bedrijf konden de dieren niet naar binnen. Ik werkte daar met een Hollandse stal en bovendien was het ondoenlijk om het vee tussen al die bebouwing door eventjes naar huis te halen.”

„We zijn niet karig met krachtvoer; aan dieren die dat ook verdienen geef ik met gulle hand. Koelen die echter teleurstellen krijgen in dat opzicht ook niet veel. Deze winter is het voor het eerst dat ik met de nieuwe stal werk. Ik moet er nog ervaring mee opdoen. Mijn vuistregel is dat bijv. een koe die 30 kg melk per dag produceert van mij 8 à 10 kg krachtvoer toegediend krijgt, afhankelijk van de kwaliteit ruwvoer. Waar je voor jezelf de grens van de produktie per koe stelt is niet te zeggen. Het moet wel zo zijn dat de kosten niet meer moeten bedragen, dan de opbrengsten.

Slechte ontwatering

In dit lage land met de vele sloten is de ontwatering van groot belang. Van Dorp: „Ik ben over de ontwatering van de polder niet blijster te spreken. De problemen die zich daarmee voordoen kan ik gelukkig zelf voor 85% oplossen door de toepassing van onderbemaling met gebruik van een windmolen. Wanneer er wateroverlast is tijdens windstil weer dan schakel ik over op een mechanische pomp.” Het waterschap werkt aan verbetering van de situatie terwijl ook in de ruilverkavelingswerken de nodige

voorzieningen zijn opgenomen om de waterbeheersing te verbeteren. „Het extreem natte voorjaar heeft wel last bezorgd,” zegt Henk. We hebben de koelen binnen gehouden en stalvoeding toegepast. Dat systeem werkte goed. Daarna zijn er in de droge periode ook wat weinige problemen geweest. Het hele jaar door hebben we hier een redelijke grasgroei gehad. De grond is niet droogtegevoelig. Ik zou hier met een regeninstallatie geen brood kunnen verdienen.”

„Wel vind ik dat grasland een perfecte verzorging verdient, zegt hij met grote nadruk. In dit opzicht ben ik niet snel tevreden. Ontwatering is een eerste vereiste, maar ook onkruidbestrijding is van groot belang, bijv. muurbestrijding. Op tijd doe ik aan graslandvernieuwing. Verder is een goede bemesting bijzonder belangrijk. Alle mest die de dieren produceren wordt op eigen bedrijf uitgedrensd. Daarnaast geeft ik met royale hand in het voorjaar kunstmest. Voor proelen die bestemd zijn voor de eerste snede strooien we 200 kg Kali 60 en 200 kg Superfosfaat en de nodige Stikstof. Gemiddeld over een jaar komt er per ha 1300 kg kalkammonsalpeter ofwel een gift van 335 kg zuiver N. We maken altijd gebruik van een graslandkalender.

Bedrijfsverzorging en vakantie

Drie maal per week wordt de melk opgehaald en afgeleverd bij Nestlé in Rotterdam. Er is een melktank van 7150 liter. Van Dorp melkt met een 2 x 6 visgraatstal met apparatuur van Alfa Laval. „In de morgen begin ik om half zeven en met schoonmaken inbegrepen ben ik dan klaar rond een uur of acht. In de namiddag begin ik om vijf uur en rond de zaak af omstreeks half zeven. Een stevige taak, maar ik doe het met erg veel plezier,” zegt hij enthousiast. „Mijn werk is mijn hobby en alles wat daarmee te maken heeft is me nooit te veel. Dat wil overigens niet zeggen dat er nimmer vrije tijd, zou zijn. Ik ben lid van de bedrijfsverzorgingsdienst en ben uitstekend tevreden over hun diensten. Het maakt het mogelijk om zo nu en dan eens een dag vrij te nemen. Eenmaal per jaar durven we ook gerust een week op vakantie te gaan. We weten het bedrijf dan in goede handen. Ik moet er nog wel bij vermelden dat mijn vader (70) nog dagelijks meehelpt en zijn wakend oog over alles laat gaan wanneer we zelf weg zijn, iets wat natuurlijk ook van groot belang is.”

Van Dorp: „De optimale bedrijfsomvang heb ik komend voorjaar toch voorlopig wel bereikt. Vergelijken met vorig voorjaar, gaan er straks in 1984 30 dieren meer in de wei. Ruimte in de stallen is er voor ruim 115 stuks grootvee, 22 pinken, 40 kalveren en 4 fokstieren. „We zien met vertrouwen de toekomst tegemoet, ondanks de hoge investering. De enige wens die we hebben is dat Brussel straks niet al te diep in ons vlees gaat snijden,” zo beëindigt Henk van Dorp ons gesprek.

M. van Wezel

Het fraaie nieuwe bedrijf dat totaal een investering heeft gevergd van ruim een miljoen gulden